

Vejledning til driftsgrensanalyser for æg- og opdrætsproduktion

Hvis du skal lave en fordelingsanalyse (fordelt dækningsbidrag eller driftsgrensanalyse) i det interne regnskab for æg- og/eller opdrætsproducenter (hønekyllinger), bør du følge denne vejledning. Det er for at sikre det mest retvisende billede af økonomien i æg- og opdrætsproduktionen og det mest sammenlignelige grundlag for benchmarking. Endelig er det et krav, at vejledningen er fulgt, hvis regnskabet bliver overført til ØDB.

Generelt gælder det, at det er i orden, at 'Ufordelt' indeholder indtægter og omkostninger, men det skal være poster, der vedrører anden aktivitet på bedriften. Du må ikke bruge 'Ufordelt' til at reducere omkostninger inden for en driftsgren, fordi der f.eks. er ekstraordinært store omkostninger i regnskabsåret.

Sæt i videst mulig omfang produktionsgrenskoder på i konteringen. Det letter arbejdet betydeligt, når du skal udarbejde fordelingsanalysen. Husk også at kontere intern omsætning (se afsnit herom nedenfor) og anvend også her produktionsgrenskoder.

Bruttoudbytte

Til bruttoudbytte for æglæggende høner hører:

- Salg af æg, herunder evt. kompensation for førtidsslagning eller andet.
- Køb af hønniker
OBS: Vær særlig opmærksom, hvis landmanden selv opdrætter hønniker, og derfor indkøber daggamle kyllinger. I dette tilfælde bør der laves en intern overførsel af hønniker fra produktion af opdræt til ægproduktionen. Det er vigtigt, at denne anbefaling bliver fulgt af to grunde:
 - o Det giver det mest retvisende billede af økonomien i ægproduktionen, hvis opdrættet skilles fra.
 - o Det sikrer, at analysen i benchmarkingsammenhæng er sammenlignelig med de analyser, hvor opdrættet bliver købt ind.
- Salg af høns, hvis der er indtægt herved.
- Besætningsforskydning – også her skal evt. opdræt holdes ude, således at kun forskydning på de æglæggende høner indgår.
- Udbetaling og evt. tilbageholdte midler fra kapitalfonde og lign. vedr. ægproduktion (som bør være placeret under "Andre landbrugsindtægter").

Til bruttoudbytte for opdrættet hører:

- Salg af hønniker – det gælder også de hønniker, som indgår i landmandens egen ægproduktion. Se ovenfor.
- Køb af daggamle kyllinger.
- Besætningsforskydning på hønnikerne.

Værdiansættelse af høner

Når hønerne skal værdiansættes ved status, bør man anvende det [hjælpeværktøj](#), som SEGES stiller til rådighed. Hjælpeværktøjet anvender skalaværdi, som også er den metode, der anvendes i eventuelle erstatningssager og lign. Man kan også anvende lineær afskrivning.

I driftsgrensanalyserne indgår bl.a. besætningsforskydning. Vi vurderer ikke, at der forskydningsmæssigt er væsentlig forskel på de to. Besætningsværdien indgår under forrentning af aktiverne, men også her vurderes forskellen mellem de to metoder at være uvæsentlig, da besætningsværdien typisk kun udgør en mindre del af den samlede aktivmasse.

Stykomkostninger

Under stykomkostninger er der poster som

- foder, herunder intern overført korn og grovfoder
- dyrlæge og medicin og
- diverse, som bl.a. dækker over produktionsrådgivning, strøelse (også intern overført halm), rengøring, DAKA, kontrol og vaccine af hønniker mv.

Husk at fordele omkostningerne så rigtigt som muligt, hvis landmanden selv producerer opdræt eller har anden husdyrproduktion, som skal bære dele af omkostningerne.

Intern overførsel

Ved ægproduktion skal du være opmærksom på følgende poster i forhold til intern omsætning:

- hønniker, hvis landmanden selv opdrætter hønniker
- korn
- grovfoder
- halm til strøelse og opvarmning

Som vejledende pris for hønniker anbefaler SEGES, at du anvender følgende

Produktionsform	Vejledende intern overførselspris, kr. pr. hønnike
Bur	36,00*
Skrab	37,00*
Friland	37,00*
Økologisk	62,00*

* Pris ved 17 uger

OBS: Omkostninger til flytning og eventuelle vaccinationer i forbindelse med flytningen tilhører ægproduktionen, og skal derfor fordeles til de æglæggende høner.

Hvis landmanden sælger hønniker til andre og får en væsentlig anden pris end den vejledende pris, bør du anvende den gennemsnitlige faktiske pris, som landmanden har fået for sine solgte hønniker.

Særligt for økologisk produktion

Ved økologisk produktion skal hønerne (og hønnikerne) forrente den jord, som indgår i hønsegården. Derfor skal der ved fordeling af aktiverne indgå en del af jordværdien i kolonnen med ægproduktionen. Den værdi, der skal medtages til ægproduktionen, beregnes som gennemsnitlig bogført værdi pr. ha gange antal ha, som anvendes til hønsegården. Der kan være særlige forhold, som

f.eks. frugtræer i hønsegården, som taler for, at det ikke alene er hønerne, der skal forrente jorden. Det er en vurdering i det konkrete tilfælde, hvad der er mest rimeligt.

Husk også, at hønerne skal betale omkostninger til indhegning, herunder f.eks. afskrivninger og vedligehold samt den arbejdstid, der medgår til at opsætte og vedligeholde hegnet.

Valg af standardkolonner

I forbindelse med udarbejdelse af driftsgrensanalyser for æg- og opdrætsproduktion skal man i Ø90 vælge standardkolonner. SEGES anbefaler at anvende følgende:

Driftsgren	Standardkolonne	Enhed
Æglæggende høner (konsum)	8000	Årshøns
Opdræt	9400	Antal producerede*
Rugeægproduktion	8200	Årshøns
Slagtekyllinger	8100	Antal producerede slagtekyllinger

* Der er desværre ikke en oplysning/enhed, der hedder "Antal producerede opdræt" i Ø90. I stedet anbefaler vi, at I opretter en supplerende oplysning på "Antal producerede slagtekyllinger" (320320) med produktionsgren 9400.

Afslutning

I øvrigt henviser vi til den generelle [Vejledning til fordelingsanalyser](#).